

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๖๑๖/ 04741

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอังสวาล์ กทม. ๑๐๒๐๐

2 พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง สรุปสถานการณ์ภัยแล้งและการให้ความช่วยเหลือ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑)
และการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์อุทกภัย วาตภัย และดินถล่ม ปี ๒๕๕๑

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ตามที่ได้เกิดสถานการณ์ภัยแล้งขึ้นในหลายจังหวัดทั่วทั้งประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน ประชาชนประสบปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร ทำให้พื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหาย ซึ่งจังหวัดที่ประสบภัยรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และมูลนิธิต่างๆ ได้เร่งระดมการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยโดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้สรุปสถานการณ์ภัยแล้งและการให้ความช่วยเหลือเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นระยะอย่างต่อเนื่องแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ติดตามสถานการณ์ภัยแล้งตลอดจนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจนถึงปัจจุบัน (วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑) จึงขอสรุปสถานการณ์และการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวมาเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบเพิ่มเติม ดังนี้

๑. สรุปสถานการณ์ภัยแล้งและการให้ความช่วยเหลือ (ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑)

๑.๑ พื้นที่ประสบภัย ๒๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำปาง กำแพงเพชร สุโขทัย อุตรดิตถ์ เชียงใหม่ นครสวรรค์ อุทัยธานี พิจิตร ศรีสะเกษ ขอนแก่น มหาสารคาม อุบลราชธานี Mukดาหาร กาฬสินธุ์ หนองบัวลำภู สุรินทร์ ยโสธร อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด และจังหวัดสกลบุรี รวม ๑๓๒ อำเภอ ๔๑๔ ตำบล ๖,๓๔๔ หมู่บ้าน (คิดเป็น ๒๒.๘๐ % ของหมู่บ้านใน ๒๐ จังหวัด และคิดเป็น ๑๓.๖๓ % ของหมู่บ้านทั้งประเทศ) แยกเป็น

ที่	พื้นที่ประสบภัย						ราษฎรประสบภัย	
	ภาค	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	รายชื่อจังหวัด	ครัวเรือน	คน
๑	เหนือ	๘	๖๓	๒๔๑	๑,๘๐๐	ลำปาง กำแพงเพชร สุโขทัย อุตรดิตถ์ เชียงใหม่ นครสวรรค์ อุทัยธานี และพิจิตร	๑๘๔,๒๔๒	๖๔๔,๖๓๔
๒	ตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๑	๑๐๓	๔๓๔	๔,๑๔๒	ศรีสะเกษ ขอนแก่น มหาสารคาม ยโสธร มุกดาหาร หนองบัวลำภู อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด และอำนาจเจริญ	๔๕๒,๕๕๔	๒,๐๐๔,๒๓๔
๓	กลาง	๑	๖	๔๔	๔๐๗	สกลบุรี	๕๐,๑๔๒	๑๕๖,๒๔๐
รวมทั้งประเทศ		๒๐	๑๗๒	๔๑๔	๖,๓๔๔		๖๘๖,๙๓๘	๒,๘๐๐,๑๑๓

ตารางข้อมูลหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งเปรียบเทียบกับจำนวนพื้นที่ประสบภัยแล้งใน ๕ สัปดาห์ที่ผ่านมา

ที่	ภาค	จำนวนหมู่บ้านทั้งหมด	๑๑ เม.ย. ๒๕๕๑		๑๘ เม.ย. ๒๕๕๑		๒๕ เม.ย. ๒๕๕๑		๑ พ.ค. ๒๕๕๑	
			หมู่บ้าน	+ เพิ่ม - ลด	หมู่บ้าน	+ เพิ่ม - ลด	หมู่บ้าน	+ เพิ่ม - ลด	หมู่บ้าน	+ เพิ่ม - ลด
๑	เหนือ	๑๖,๔๔๐	๕,๖๔๗	+ ๕๖๓	๕,๖๔๗	-	๕,๑๐๐	- ๑,๕๔๗	๒,๙๔๕	- ๑,๑๕๖
๒	ตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๒,๘๓๐	๑๗,๑๑๑	+ ๑๙๕	๑๗,๑๖๑	+ ๕๐	๘,๔๖๖	- ๘,๗๑๕	๕,๕๕๒	- ๓,๙๐๔
๓	กลาง	๑๑,๗๐๓	๒,๐๔๗	+ ๘๔๓	๒,๐๐๔	- ๔๓	๑,๕๖๕	- ๔๓๘	๔๐๗	- ๑,๑๕๘
๔	ตะวันออก	๔,๘๓๖	๑,๓๙๔	- ๒๓	๑,๓๙๔	-	๑,๐๘๗	- ๓๐๗	-	- ๑,๐๘๗
๕	ใต้	๘,๖๑๘	๒๓๓	- ๘๒	๒๕๓	+ ๒๐	-	- ๒๕๓	-	-
	รวม	๗๔,๔๒๗	๒๖,๔๓๒	+ ๑,๔๕๖	๒๖,๔๕๕	+ ๒๗	๑๕,๑๕๘	- ๑๑,๒๖๑	๗,๘๙๔	- ๗,๓๐๔

☛ เปรียบเทียบกับสถานการณ์ภัยแล้งเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา เมื่อวันที่ ๒๕ เม.ย. ๒๕๕๑ (รวม ๔๗ จังหวัด ๔๕๐ อำเภอ ๒,๑๙๑ ตำบล ๑๕,๑๙๘ หมู่บ้าน) เนื่องจากในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา หย่อมความกดอากาศต่ำและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้มีฝนตกทั่วไปเป็นบริเวณกว้าง ส่งผลให้จังหวัดที่ประสบภัยแล้งคลี่คลายลงไป ๒๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแพร่ น่าน เชียงราย ตาก ลำพูน พะเยา แม่ฮ่องสอน เลย บุรีรัมย์ นครพนม อุดรธานี ชัยภูมิ สกลนคร หนองคาย นครราชสีมา สระบุรี เพชรบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี ชัยนาท กาญจนบุรี ระยอง นครนายก สระแก้ว ปราจีนบุรี จันทบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา และจำนวนหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งในพื้นที่ต่างๆ ลดลง ๗,๓๐๔ หมู่บ้าน

๑.๒ ความเสียหาย

- ๑) ราษฎรเดือดร้อน ๘๑๗,๒๔๓ ครัวเรือน ๓,๒๖๐,๓๕๕ คน (คิดเป็น ๑๔.๙๐ % ของครัวเรือนทั้งหมด จำนวน ๕,๔๘๓,๗๘๒ ครัวเรือน ใน ๒๐ จังหวัดที่ประสบภัยแล้ง)
- ๒) พื้นที่การเกษตรที่คาดว่าจะเสียหาย ๑๕๑,๙๘๗ ไร่ (พื้นที่นา ๑๒๘,๔๓๐ ไร่ พื้นที่ไร่ ๒๓,๑๑๐ ไร่ พื้นที่สวน ๔๔๗ ไร่)

๑.๓ การให้ความช่วยเหลือ

๑) การจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร

- ใช้รถบรรทุกน้ำ ๑๒๓ คัน แจกจ่ายน้ำ ๒,๔๗๐ เทียว ๑๖,๑๒๘,๔๐๐ ลิตร
- ได้สนับสนุนเครื่องสูบน้ำเพื่อการเพาะปลูก รวม ๑,๐๘๓ เครื่อง
- จังหวัด/อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างทำนบ/ฝายเก็บกักน้ำ

(ชั่วคราว) ๕,๘๓๗ แห่ง

- การขุดลอกแหล่งน้ำ ๕๗๓ แห่ง

๒) การแจกจ่ายน้ำอุปโภค/บริโภค

- ใช้รถบรรทุกน้ำ ๑,๐๓๕ คัน แจกจ่ายน้ำ ๓๔,๔๕๐ เทียว ๒๘๐,๔๘๘,๓๗๘ ลิตร

๓) งบประมาณดำเนินการใช้จ่ายไปแล้ว ๕๑๕,๐๔๑,๖๗๑ บาท แยกเป็น

- งบอุดหนุนราชการของจังหวัด (๕๐ ล้านบาท) ๔๔๐,๐๔๕,๓๒๗ บาท
- งบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔๘,๙๐๖,๗๐๗ บาท
- งบอื่นๆ ๒๖,๐๘๙,๖๓๗ บาท

๔) การประปาส่วนภูมิภาค สนับสนุนน้ำฟรีให้แก่บรรทุกน้ำของทางราชการ
ที่นำไปช่วยเหลือประชาชน จำนวน ๖๑,๓๖๑,๐๐๐ ลิตร เป็นเงิน ๘๓๖,๙๐๓.๗๕ บาท

๒. การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์อุทกภัย วาตภัย และดินถล่ม ปี ๒๕๕๑

กรมอุตุนิยมวิทยา ได้คาดการณ์ลักษณะอากาศช่วงฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๑ ว่าฤดูฝนจะเริ่มประมาณสัปดาห์ที่สองของเดือนพฤษภาคม ซึ่งเร็วกว่าปกติ ๑ สัปดาห์ โดยจะมีร่องความกดอากาศต่ำ (ร่องฝน) พาดผ่านภาคใต้ตอนบน และจะเลื่อนตัวขึ้นไปภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบกับจะมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดนำความชื้นเข้าปกคลุมประเทศไทยซึ่งก่อให้เกิดฝนทั่วประเทศ จากนั้นในเดือนมิถุนายน ถึงกรกฎาคม ร่องความกดอากาศต่ำจะพาดผ่านภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วเลื่อนไปพาดผ่านตอนใต้ของประเทศไทย และในเดือนสิงหาคมถึงกันยายน ร่องความกดอากาศต่ำ จะเลื่อนกลับลงมาพาดผ่านภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกอีก ส่งผลให้ประเทศไทยตอนบนมีฝนตกชุกทั่วไป ส่วนในเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน ร่องความกดอากาศต่ำจะเลื่อนลงไปพาดผ่านภาคใต้ตอนบนและตอนล่างตามลำดับ ทำให้ภาคใต้มีฝนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะฝั่งอ่าวไทย

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้สั่งการให้จังหวัดเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกทกภัย วาตภัย และดินถล่ม ปี ๒๕๕๑ ที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป รวมทั้งให้จังหวัดจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกทกภัย วาตภัย และดินถล่มระดับจังหวัด/อำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ฯ และแบ่งหน้าที่การปฏิบัติอย่างชัดเจนและเป็นระบบ โดยให้ดำเนินการแล้ว ดังนี้

๑. ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยจากลูกทกภัย วาตภัยและดินถล่ม รวมทั้งข้อมูลพื้นที่ปลอดภัย เพื่อรองรับการอพยพให้เป็นปัจจุบัน

๒. จัดทำแผนเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกทกภัย วาตภัยและดินถล่ม ระดับจังหวัด โดยกำหนดวิธีการปฏิบัติ ขั้นตอนการปฏิบัติ บุคลากรและหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน พื้นที่เสี่ยงภัย ระบบการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย รวมทั้งแผนการอพยพไว้ในแผนเฉพาะกิจฯ และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ทันทีที่เกิดภัย

๓. จัดเตรียมกำลังคน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสารและโทรคมนาคมทั้งข่ายหลักและข่ายสำรอง ยานพาหนะ เรือท้องแบน เครื่องสูบน้ำ และเครื่องมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ไว้ให้พร้อมใช้การได้ทันที

๔. จัดเจ้าหน้าที่เฝ้าระวัง ติดตามสภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยาหรือคำเตือนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างใกล้ชิด ตลอด ๒๔ ชั่วโมง พร้อมทั้งตรวจสอบข้อมูลปริมาณน้ำฝนระดับน้ำในแม่น้ำ โดยให้ติดตามสถานการณ์ข้อมูลการพยากรณ์อากาศ แผนที่อากาศ ปริมาณน้ำในลุ่มน้ำสายหลัก ฯลฯ จากข้อมูลในเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์และคาดการณ์แนวโน้มสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ

๕. **จัดให้มีระบบการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า** ผ่านข่ายการสื่อสารของทางราชการ สื่อมวลชน วิทยุชุมชนในท้องถิ่น เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนติดตามข่าวสารจากการมอดูนิยามวิทยา เพื่อเตรียมพร้อมรับสถานการณ์อุทกภัย วาตภัยและดินถล่ม ให้สามารถดำเนินการอพยพประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้อย่างทัน่วงทีเมื่อเกิดสถานการณ์ขึ้น

๖. **ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเตรียมความพร้อมในการเผชิญเหตุการณ์** สำรองอาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค และอุปกรณ์ฉุกเฉิน พร้อมทั้งติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เช่น สังเกตลม พายุ อากาศ การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมของสัตว์ ตลอดจนเชื่อฟังคำเตือน และพร้อมปฏิบัติตามคำแนะนำของราชการ

๗. **แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ให้มีความสำคัญในการจัดหาพื้นที่รองรับน้ำ (แก้มลิง) พร้อมทั้งจัดงบประมาณเพื่อดำเนินการล้างท่อระบายน้ำในเขตชุมชน ชุมชน ชุมชน คู คลอง แหล่งน้ำสาธารณะ รวมทั้งกำจัดวัชพืชสิ่งกีดขวางทางน้ำ เพื่อให้สามารถระบายน้ำออกจากพื้นที่ที่เกิดอุทกภัยได้อย่างรวดเร็วและสามารถเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้ง

๘. **ติดตั้งเครื่องแจ้งเตือนภัยและเครื่องวัดปริมาณน้ำฝน ณ ตำบลหรือหมู่บ้านเสี่ยงภัย** พร้อมทั้งมอบหมายให้มีสเตอร์เตือนภัยที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วดูแลและบันทึกข้อมูลเป็นประจำและต่อเนื่อง ตลอดจนเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ แจ้งเตือนภัยให้ราษฎรในหมู่บ้านอพยพทันที เมื่อมีแนวโน้มว่าอาจเกิดน้ำป่าไหลหลากหรือดินถล่มเกิดขึ้น

๙. **จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนเฉพาะกิจฯ ที่ได้จัดทำขึ้น** ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และอาสาสมัครในพื้นที่ ทั้งนี้งบประมาณในการฝึกซ้อมให้พิจารณาขอรับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เข้าร่วมทำการฝึกซ้อมฯ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจเอก

(เฉลิม อยู่บำรุง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๔๓-๒๒๐๑